

· κτήν αἰαγαζόντας καὶ αὐτὰς πόλεις ἰ- A
 · θρυμνίας, καὶ ζῆν οὕτω θεωρησώμεθα · ἐν δὲ
 · ἕσται γὰρ καὶ μέρη καὶ τὸ συμβαίνειν πολλὰ
 · γὰρ κοινῶν καὶ ἑκάστη τῶν μέρων τὴν πό-
 · λεως εἰσὶν ὁμοίως ἢ τῶν ὑπαρχῶν καὶ καὶ ἐ-
 · νὸς οὐνοῦ ἤδη ἀνθρώπων. ὁμοίως γὰρ αὖ ὁ
 · θεὸς ἔχει καλῶς, καὶ πᾶς ὁ κόσμος, οὗτος ἐν εἰ-
 · σὶν ἕξω τε καὶ ἐσθλῶς παρὰ τὰς οἰκείας
 · τὰς ἀνθρώπων, ὅτι ἡμῶν οὐκ ἂν τὸν βίον αἰα- B
 · γαζόντες ἔῃ τὸν εἶρσον, ἐκείνους τε ἤδη ἀνθρώ-
 · πων, καὶ κοινῆ τῆς πόλεως καὶ τῆς ἀνθρώπων,
 φανερόν ἐστι.

Κεφάλαιον δλ.

Ε Πεί ἢ θεωρησώμεθα τὰ νῦν εἰρημνία
 ἀπὸ ἀνθρώπων, καὶ ἀπὸ τὰς δῆλας πολιτείας
 ἡμῶν θεωρήσεται ἑσθλότερον, ἀρχὴ ἤδη λοιπῶν
 εἰπεῖν θεωροῦν, ποίας πινὰς δεῖ τὰς ὑποθέ-
 σεις εἶναι [ἀπὸ] τῆς μελλούσης κατ' ἄρχην συ- C
 νεστάται πόλεως, οὐ γὰρ οἷον τε πολιτείας γα-
 νῆσθαι τὴν ἀρίστην αὐτῶν συμμετρου χρησίας.
 διὸ δεῖ πολλὰ θεωροῦν ποίας δεῖ εἶναι ἀρ-
 χῆς εἶναι ἡμῶν τοι μὴδὲν τούτων ἀδυσία-
 τον. λίγος ἢ, ὅστις ἀπὸ τῆς πλείους πολιτείας, καὶ
 χροῖας ἀπὸ τῶν γὰρ καὶ τοῖς δῆλοις δημιουργοῖς, ἢ
 ὑφαίτη καὶ ναυπηγῶν, δεῖ τὴν ὕλην ὑπαρ-
 χῆν, ὅππῃ δὲ εἶναι οὐσαν κατὰ τὴν εἰρημνίαν ὁ-
 σῶν γὰρ ἀπὸ τῆς τυγχάνει παρεσκευασμένη D
 βέλπου, ἀνάγκη καὶ τὸ γινώσκον ὑπὸ τῆς
 τέχνης εἶναι κάλλιον ἢ τὸ πῶ πολιτικῶν καὶ τῆ
 νομοθέτη δεῖ τὴν οἰκείαν ὕλην ὑπαρχειν
 ὅππῃ δὲ εἶναι ἔχουσαν. ἐστὶ ἢ πολιτικῆς χρη-
 σίας θεωροῦν, τὴν τε πλείους ἢ ἀνθρώπων,
 πλείους τε καὶ ποίους πινὰς ὑπαρχειν δεῖ φύ-
 σει καὶ καὶ τὴν χροῖαν ἀπῶντως, ὅσαυτε εἶναι,
 καὶ ποίας πινὰ ταύτην εἶναι ἡμῶν οὐκ οὐκ πλεί-
 οισι θεωροῦνται μεγάλλω εἶναι τὴν ὁδοῦμονα E
 πόλιν, εἰ ἢ πᾶσι δῆλός, ἀρνούσιν ποία μεγά-
 λη καὶ ποία μικρὰ πόλις. κατ' ἀρεθμοῦ γὰρ
 πλείους ἢ εἰσοικουμένων κρίνοισι τὴν με-
 γάλλω. δεῖ ἢ μάλλον μὴ εἰς τὸ πλείους, εἰς ἢ
 δῶμιον ἀποβλέπειν. ἐστὶ γὰρ τι καὶ πόλεως
 ἔργον. ὅστε τὴν δῶμασιν οὕτω καλῶς ἀ-
 ποτελεῖν, ταύτην εἰστέον εἶναι μέγιστον ὅτι, Ἰπ-
 ποκράτῳ, ἐκ ἀδύνατον, ὅτι ἐὰν εἶναι εἶναι μέγιστον
 φησὶν ἀπὸ τῆς διαφύροντος καὶ τὸ μέγιστον
 τῶν σώματος. οὐ μὲν δῆλα, καὶ εἰ δεῖ κρίνειν
 πρὸς τὸ πλείους ἀποβλέποντας, καὶ τὸ τῆ-
 ρον πλείους οὕτω εἰστέον (αἰαγαζόντας γὰρ ἐπὶ τῆς πόλεως ἵσους ὑπαρχειν καὶ δούλω ἀεθμοῦ πινὰ ὡν

esse necessarium est eas ciuitates quæ pos-
 sitæ sint in solitudine, & ita viuere eli-
 gentes: fieri enim potest vt partibus inter
 se agere contingat. multæ enim commu-
 nicationes adinuicem sunt partibus ciui-
 tatis. Similiter autem hoc existit vnici-
 que homini. vix enim Deus benè se ha-
 beret, & mundus totus, quibus non sunt a-
 ctiones externæ præter proprias ipsorum.
 Quòd igitur necessarium sit eandem esse
 vitam optimam priuatim vniciuique ho-
 minum, & publicè ciuitatibus, & homini-
 bus, manifestum est.

CAPVT IIII.

CUM verò ista nunc præmissa sunt, ac
 de aliis rebus publicis fuerit prius à
 nobis consideratum, de reliquis dicendi
 initium faciamus. quales aliquas suppo-
 sitiones esse oportet pro ea ciuitate, quæ
 maximè secundum votum sit constitutio-
 nem susceptura. Neque enim fieri potest
 vt optima sit reipublica nisi opportune
 assint facultates, ex quo necesse est mul-
 ta præsupponere quasi operantes, esse ta-
 men nullum eorum impossibile: dico autem
 ceu de multitudine ciuium, ac de
 regione. Vt enim cæteris artificibus, pu-
 ta textori & nauiculario, materiam sub-
 esse oportet aptam ad opificium: nam
 quanto melior hæc existit, tanto id quod
 fit ex arte, erit præclarior: sic & gubernato-
 ri reipublicæ & legum positori oportet
 propriam subesse materiam aptè se ha-
 bentem. Est autem ciuilibus facultatis pri-
 mo videre de multitudine hominum,
 quàm multos & quales natura esse oportet.
 De regione quoque eodem modo, &
 quanta & qualis esse debet. Putant ple-
 rique magnam esse debere beatam ciuita-
 tem. id est verum est, ignorare tamen vi-
 dentur qualis magna & qualis parua di-
 cenda sit ciuitas: existimant enim mag-
 nam ex numero habitantium. Sed oportet
 non tantum ad numerum, sed et magis
 ad potentiam respicere. est enim ci-
 uitatis opus quoddam. quare quæ maxi-
 mè id efficere potest, hanc existiman-
 dum est esse maximam ciuitatem, ceu
 Hippocratem, non hominem, sed medicum
 quis diceret esse maiorem quàm alium,
 qui magnitudine corporis eum excedat.
 Quinimo si ex multitudine iudi-
 candum sit, non ex quauis multitudine id
 est existimandum: necesse est enim for-
 san in ciuitatibus esse seruorum, & in qui-
 linorum, & hospitem grandem numerum

F